

Praxis Avrea Qvotidianarvm Rervm Ecclesiastici Fori

In qua Variæ Iuridicæ Resolutiones ex approbatis traditionibus Doctorum,
atque diuersorum Tribunalium, præsertim Rotæ Romanæ, Decisionibus,
excerptæ, continentur; Opvs Qvatvor Partibvs Distinctvm

Continens Primam, & Secundam Partem: Quibus, hac nostra editione ab
innumeris mendis repurgata ...

Riccio, Giovanni Luigi

Venetiis, M.DC.LXXIV.

Praxis Monitorialivm.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98587](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98587)

Clericus beneficiatus absque dispensatione potest matrimonium contrahere, licet ipso iure vacet beneficium Thom. Minad. decif. 34.

Quando vxor teneatur sequi maritum quocunque eat vide Cappell. Tolosan. quæst. 160.

Fama impedimenti, quæ extabat tempore contractus matrimonij attenditur, vt proles dicatur legitima Iac. Put. decif. 77. lib. 3.

Ignorantiam probabilem non potest allegare matrimonij contrahens cum professa in inclusorio inter moniales habitante, quæ ita (cum in habitu est) iudicari debet Put. decif. 244. lib. 3. vide ibidem decif. 257. & 262.

Matrimonium quomodo probetur vide Paul. Emil. decif. 203. & sequent. par. 2. Hyeron. Maghon. decif. 86. Rotæ Luc. Gomefius Leo decif. 1. in decif. diuerso. tom. 2. Boer. conf. 10. Menoch. confil. 259. & confil. 34. lib. 4. March. quæst. 701. part. 2.

Quando agitur de matrimonio secundo probando contra primum liquida probatio requiritur idem Gomez d. decif. 1.

Lite pendente super impedimento matrimonij non debet suspensio exercitum matrimoniale, idem lata sententia pendente appellatione Vinc. de Franch. decif. 130.

Materia permiffa, & prohibita matrimonij, primi, & secundi generis attinentia, & affinitatis, plenè tractatur per Borg. Cauallan. decif. 12. de contract. par. 2.

Sententia in causa matrimonij regulariter nõ trãsit in iudicatum, vide Andr. Gail. obseruat. 12. lib. 2.

Dispensatio matrimonij, in qua fit solum mentio de affinitate, & non de publica honestate quando valeat vide Boer. decif. 264. num. 28.

Dispensatio præsumitur inter coniuges, qui in gradu prohibito contraxerunt, si per decem annos, & ultra, in matrimonio vixerunt, & mortui sunt, Paul. Emil. decif. 269. par. 1.

Dispensatio super matrimonio cum impetratur, quæ qualitates sint narrande ne subreptitia fit dispensatio, vide Menoch. de arbit. lib. 2. casu 203. num. 12.

Filij nati in figura matrimonij, ex quo mulier habebat aliũ virum secundo ignorante dicuntur legitimi, & naturales, & etiam scienti succedunt, se quid omnibus parentibus sciẽtibz vide Vincent. de Franch. decif. 130. imò filij nati lite pendente super legitimatione matrimonij dicuntur legitimi, & naturales, idem in natis post sententiam pendente appellatione ibidem num. 3. & 6.

Finis Praxis Matrimonialis.

PRAXIS MONITORIALIVM.

RESOLVT. CCXLIV.

Quæ requirantur, vt Monitoria concedi possint.

- 1 Monitoria ad hoc, vt concedantur quinque sunt necessaria
- 2 Excommunicatio vltimum debet esse remedium.
- 3 Remedia ordinaria non sunt pro extraordinarijs omittenda.

E literis monitorialibus concedi solitis per ordinarios sub pœna excommunicationis pro rebus deperditis, quarum concessio est actus iustus, & extraiudicis contra illicitos detentores, vel etiam cõscios ad reuclandum, vel contra recusantes dicere veritatem coram quocunque iudice, vel contra possidentes bona obnoxia alicui promissioni, seu

obligationi, vt præter Neuizan. in silua nuptial. Olasc. & Abb. cum congestis per Costam in tracta. de fact. scient. & ignorant. distin. 55. Centur. 2. & per eundem Cost. de remed. subsidiar. remed. 14. tradit Rip. tractat. de peste titul. de priuileg. ad curand. pestem num. 122. cum sequent. Surdus conf. 129. num. 33. vol. 1. cõprobat Nauar. de pact. confil. 2. num. 6. lib. 1. & de censib. conf. 3. num. 3. lib. 3. Francisc. March. decif. 853. par. 2.

1 Vt autem illarum concessio obtineatur quinque concurrere debent requisiti.

Primum est quod nominatim (nisi contra testes) non concedantur ratione formæ, nisi præuia diligentia de exequendo realiter, vel personaliter Anton. a Sola ad antiq. decret. Sabaud. titul. de tribunal. compet. addit. glos. nu. 7. quamuis sine canonica monitione non procedatur ad excommunicationem Francisc. Marchus d. decif. 645. part. 2. per cap. constitutionem de sententia excommunic. lib. 6.

Secundo requiritur, quod res, pro qua huiusmodi litteræ conceduntur, non sint minimi, aut exigui momenti Sola dict. loco num. 9. Francisc. March. decif. 803. part. 2. & nouissime Sac. Conc. Trident. de quo infra in proposito aliquid est differendum.

Tertium est requisitũ, quod contineant clausulam iustificatiuam, alias sunt inualidæ, Nauarr. d. conf. 3. de censibus, & conf. 3. de cleric. excommunicat. ministrant. num. 1. lib. 5.

Quartum, quod aduersarius non sit certus, alioquin via ordinaria esset experiendum Rinz. Iun. in cõf. 357. num. 1. 2. & 19. cum seq. volum. 4. vbi insuper concludit esse persisterendum in dictis monitorialibus, non obstant. te certitudine postmodum superueniente.

Quintum est requisitum, quod propterea pertinent principaliter ad hanc tractationem, quod dentur hæ litteræ monitoriales in subsidium, idest deficiente alia probatione: ne etiam hoc modo cõtingat euacuari seculari forum, Nauarr. d. conf. 3. de censibus, quia cum excommunicatio debeat esse vltimum remedium cap. clericus de vita, & honestat. cleric. ex quo reputatur maxima poenarum, vulgato cap. corripiatur 24. quæst. 3. quando habentur remedia ordinaria, non debemus vt extraordinarijs, Sot. in 4. sentent. distin. 22. quæst. 1. potissimum ex norma Sac. Conc. Trident. de reformat. cap. 3. incipien. quamuis sess. 23. vbi disertis verbis habetur, quod excommunicationis gladius qui est neruus disciplinae Ecclesiasticæ sobrie, & cum magna circumspectione est exercendus, & tunc demum, quando alia via suum inuenire nõ potest Berett. conf. 3. nu. 2. & conf. 5. num. 29. idcirco inualuit praxis, vt in præceptis corã iudicibus Ecclesiasticis inferatur clausula sub pœna excommunicationis in subsidium. Quamobrẽ legitur in Thesaur. fori Ecclesiastici par. 3. cap. 7. num. 15. quod Sacra Illustrissimorum Cardinalium Cõgregatio in vrbe super d. cap. 3. declarauit, quod si duo sint in forma Camera Apostolicæ in solidum obligati pro eodem debito, & contra vnum tantum deueniri posset ad executionem realem, vel personalem, contra ipsum in solidum est executio facienda, quia contra alium, contra quem non potest fieri executio realis, vel personalis, ad instantiam creditoris censura relaxari non potest, & idem auctor subdit: Nisi facta executione personali, carceratus non esset soluendo, quia in subsidium contra alium ad censurarum relaxationem procedi posset.

RESOLVT. CCXLV.

Suspicio non leuis est contra eum, qui se opponit Monitorio ne publicetur.

- 1 Monitoria ob nimiam partis animositatem se opponentis publicationi, sunt concedenda, & quare num. 4.
- 2 Mulier

- 2 *Mulier redditur suspecta, si custodia ac ventris inspectio-
ni resistit.*
3 *Index parti se opponens suspectus redditur.*
5 *Veritas propter scandalum evitandum non omittenda.*
6 *Veritas iustitia basis est ac fundamentum.*

Sape sepius in Curijs Episcopalis comparent
Partes ad opponendum, & impediendum ne mo-
nitoria ab aduersa parte impetrata publicetur, quare
cum in quadam causa mihi delegata de hoc dubitare-
tur, iudicari existentibus nonnullis alijs causis, & præ-
sertim ob nimiam animositatem partis se opponentis
publicationi, dixi esse concedenda capita monitoria,
maximum enim est indicium, & non levis contra eum
suboritur suspitio, qui aduersus Ecclesiastici Iudicis
monitorium se opponit secundum Crauet. consil. 181.
num. 6. & latius consil. 134. n. 29. & consil. 100. nu. 179.
Sola ad decret. Sabaud. tit. ut nemo inuitus num. 7.
Lazar. de monitor. super tit. 3. quæst. 12. nu. 3. ita Rot.
diuers. decif. 383. num. 1. par. 1. Giurba Rot. Sicil. in
decif. 94. n. 16.

Sic in Muliere se opponente ne sibi adhibeantur Cu-
stodes, fiatque sui corporis sequester, ut ab alio non
corrumpatur, aduersus quam insurgit suspitio, ne par-
tum agnoscere Maritus teneatur leg. 1. §. sed si Mari-
tus ff. de liber. agnoscend. & suppositi partus præsum-
ptionem subit mulier, quæ ventris inspectioni resistit
leg. 1. §. si cui ff. de ventr. inspic. ac suspectus redditur
Iudex si parti se opponat glof. in cap. statutum verbo
copiam de rescrip. in 6.
4 Cuius principalis conclusionis ratio est quia veri-
tas non est occultanda Clem. sepe de verborum signifi-
catione, nec propter scandalum evitandum est omit-
tenda cap. qui scandalizauerit de regul. iur. latissime.
Felin. in cap. nihil de præscriptio & veritati semper lo-
cum esse voluit text. in leg. Imperatores §. penult. ff. de
probationibus, Abbas consil. 15. n. 4. infudarunt nam-
que legislatores, ut veritas in lucem veniat leg. final.
ff. de probationib. Parin. de gabell. part. 1. n. 13. Costa
de rat. por. quæst. 79. n. 9. Viuius dec. 189. addit. Caph.
consil. 569. num. 7. & iudicem nec ad aliud intentum,
quam ad inuestigandam veritatem, exornat; Neuizan.
in consil. 34. num. 6. Imbrian. de repud. part. 1. conf. 6. in
6. pro qua inquirenda multa ex officio facere is po-
test, quæ alias nec posset, Rip. in l. 4. §. hoc autem iudi-
cium nu. 69. ff. de damn. infect. Menoch. de arbitr. lib. 2.
casu 499. & in addit. n. 97. Decian. consil. 47. n. 1. volum.
1. summaque ope niti debet, ut elucescat veritas, & se-
pulta exurgat, quæ iustitiæ basis est, & fundamentum,
Crauet. consil. 6. nu. 27. Mantie. de tacit. & ambig. lib.
13. tit. 27. num. 2. & de coniectur. vltim. voluntat. lib. 8.
tit. 18. num. 12. Pacian. consil. 3. num. 60. Viu. dec. 189.
num. 3. Ceval. commun. contra commun. quæst. 821. n.
9. Ceph. dicto consil. 569. Cassan. in tract. glor. mundi
par. 12. confid. 26. Magon. dec. Lucens. 25. nu. 28. Borell.
de compromisso §. 3. glof. 3. in principio, ideo proba-
tionum facultas non est coangustanda l. quoniam in
fin. Cod. de Hæreticis.

RESOLVT. CCXLVI.

Monitoria generalia quis concedere possit.

- 1 *Monitoria generalia ab Episcopis sunt concedenda.*
2 *Legatus à latere monitoria concedere potest.*
3 *Nuntius Apostolicus monitoria generalia concedere po-
test.*
4 *Vicarius generalis Episcopi monitoria concedere potest,
& quare.*
5 *Vicarius capitularis Sede vacante monitoria concedere
potest, & quare.*
6 *Vicarius præsentis Episcopo monitoria concedere potest.*

7 *Vicarius foraneus monitoria concedere non potest, &
quare.*

Dixi in facti contingentia præfatam facultatem
concedendi monitoria non nisi Episcopis com-
petere, ut aperte patet ex Doctrina Suarez de censuris
disputat. 20. lect. 1. Bald. in cap. si Sacerdos de offic. or-
dinarij, Ancharan. & alij quos longa serie commemo-
rat Gutierrez lib. 1. Canoniarum quæst. cap. 11. nu. 1.
Neuizan. in silua nuptiali lib. 3. vers. monitoria nu. 28.
quod probatur etiam ex Sacro Conc. Tridentino sess.
25. cap. 3. vers. (qua propter) ubi ipsius Episcopi Arbi-
trio quando sunt concedenda, relinquuntur, ut refert
etiam Costa in tract. de iuris, & facti scientia, & igno-
rantia cent. 2. dist. 55. nu. 1. tom. 1. Sayr. de censuris
lib. 2. cap. 9. num. 33. Rodriguez in sum. part. 1. cap. 79.
& in quæst. 11.

2 *Amplia primò, ut possit concedere etiam Legatus à
latere, quia & ipse quoque in provincia sibi commissâ
iurisdictionem habet secundum glofam, & ibi com-
muniter DD. in c. legatos 2. de offic. leg. in 6. Moneta
in tract. de distributionibus quotidianis part. 2. quæst.
9. n. 6. Graff. in consil. 6. n. 8. de sent. excommun. Gutti-
erez lib. 1. Canoniarum qq. cap. 11. num. 5. & sequenti
Laza. de monitor. sect. 1. q. 5. ubi & hoc procedere
etiam in Nuntio Apostolico scribit ex Gutierrez
Graff. & Rodriq.*

4 *Amplia secundo in Vicario generali Episcopi, nam
& ipse quoque generalia monitoria concedere potest,
ut in proprijs terminis voluit Silua Nupt. lib. 3. vers.
monitoria nu. 28. Diaz in Reg. 243. Sbroz. de Vicario
Episcopi lib. 2. quæst. 171. nu. 2. Graff. citat. consil. 6. de
sententia excommun. & ita declarasse Sac. Illustriss.
Congregat. testatur idem Lazar. citat. tract. & sect. q.
6. & ratio est, quia per inclusionem Episcopi factam à
Concil. non excluditur eius Vicarius, qui, ut habetur
in cap. 2. de consuetudine in 6. & in cap. Romana, de
appellat. in 6. faciunt vnum, & idem Tribunal, ut tra-
dit à idem Campegi. in tract. de Potestate Papæ, art.
1. num. 48.*

Non obstat Conc. Tridentin. sess. 25. cap. 3. de refor-
mat. volens à nemine prorsus præter quam ab Episco-
po esse decernenda, quia respondetur ex hoc non tolli
Vicario facultatem, & ratio est, quia quando Concil.
voluit excludere Vicarium, ut in cap. 6. sess. 24. de refor-
mat. loquuntur taxatiue, & expressè dicens Episcopis,
non eorum Vicarijs esse permittum, ut ani-
maduertit Sbroz. citat. q. 171. Gutierrez q. 22. lib. 2.
Gratian. notabiliter in dec. 97. Nauar. in consil. 5. de
sponsalibus Praxis Archiep. cap. 1. num. 1. & Graff. d.
consil. 6. num. 12. Ita ut Vicarius Generalis ad hoc ut
possit decernere huiusmodi literas non indigeat spe-
ciali mandato Episcopi, dummodo ipsemet Vicarius
causæ cognitionem adhibeat, ex declaratione Sacre
Congregationis de qua testatur Theol. For. eccles. par.
3. cap. 7. sub num. 17.

5 *Sub amplia primo ut præfata facultas cen-
teatur præter concessa Vicario generali capituli Sede vacan-
te, ita Sayr. tract. de censuris lib. 1. cap. 9. nu. 33. versic.
primum est, Pauin. de potestate capituli Sede vacan-
te q. 1. & seq. p. 1. Lazar. dict. lect. 1. q. 7. & ratio est quia
capitulum cathedralis Ecclesiæ Sede vacante gene-
raliter succedit in sui Episcopi iurisdictione etiam in
administratione temporalium, & spiritualium, & præser-
tim in monitorijs concedendis testatur Pauin. loco
supra cit. Cucchus in institut. maior. lib. 2. tit. 9. Gut-
ierrez lib. 1. canoniarum quæst. cap. 11. Cardinalis
Tuscanus tomo primo præc. iuris concl. 11. C. concl. 56.
6 *Sub amplia secundo, ut possit Vicarius etiam præ-
sente Episcopo concedere monitoria Sbroz. lib. 1.
quæst. fin. Balb. in decif. 488. post Rebuff. in præxi bene-
ficial. lib. 1. cap. 22. num. 187. nisi expressè prohibeatur
Lazar. cit. q. 6.**

Limita

Limite tamen supradicta minime procedere in Vi-
cario foraneo, & ratio est, quia non habet iurisdic-
tionem, nec facit idem consistorium cum Episcopo se-
cundum gloss. communiter receptam in cap. 1. in prin-
cipio in verbo foranei de officio ordinarij gloss. in clem-
ent. & si principalis eod. verb. de rescriptis, Sbroz. se-
pius cit. tra. q. 23. n. 5. cum sequenti, Rota diuers. in
dec. 295. lib. 2. Marant. par. 4. dist. 5. num. 22. in praxi.

RESOLVT. CCXLVII.

Monitorium an sit promulgandum contra per-
sonas certas.

- 1 Monitoria contra certas personas non sunt concedenda.
- 2 Debitor notorius non est reuelandus.
- 3 Excommunicatio certos non ligat, & quare.
- 4 Excommunicatio est vltimum remedium, & penarum maxima.
- 5 Monitoria contra non soluentes decimas (dummodo sint incerti) sunt concedenda.
- 6 Monitoria sunt contra culpabiles in aliqua piscatione concedenda.
- 7 Monitoria quando non sunt concedenda.

Vulgare est dictum in ore omnium Dominorum
Iudicum in Curia Archiepiscopali monitoria
minime esse concedenda, quando certæ sunt personæ,
quia tunc ordinarij est agendum, vt expresse patet
ex Concil. Trident. sess. 25. cap. 3. Neui. lib. 3. num. 48.
Rota Auenion. in dec. 120. num. 3. Rot. Macerat. lib.
1. dec. 112. Lazar. de Monitorio sect. 1. quaest. 10. nu. 6.
& sect. 4. q. 1. num. 3. Costa de scient. & ignoran. cent.
2. dist. 55. num. 2. Thef. fori Eccles. par. 3. cap. 7. nu. 21.
& ita refert dec. Giurba in dec. Sicilia 94.

Quare doctissimus Sotus in 4. sententiarum dist. 22.
quaest. 1. artic. 2. voluit non debere reuelare debitorem
qui notus est, quia hæc monitoria concedi tantum de-
bent deficiente probatione, & in subsidium aliorum.
Iuris remedium, nec excommunicatio comprehen-
dit, atque ligat eos, qui sunt certi, vt pulchre habetur
per Rotam diuers. in dec. 383. par. 1. Tufcus lit. E. con-
clus. 441. num. 3. Felin. in cap. 2. de constit. Rimin. Iun.
in conf. 357. num. 3. vol. 4. Sola ad decreta Sabaudia in
tit. vt nemo inuitus gloss. 1. num. 7. Gemin. in cap. fin. de
elect. in 6. Card. in conf. 76. & in conf. 155.

Ratio est, vt supra dixi, quia præfata monitoria co-
ceduntur in subsidium, deficiente scilicet alia proba-
tione, ne hoc etiam modo secularis forus eneruetur,
ita Abbas in cap. nouit n. 28. de iudicijs, Felinus in cap.
venerabilis num. 12. & sequent. de exceptionibus. Na-
uar. conf. 3. de censibus. Purpurat. conf. 363. Monal-
dus conf. 22. volum. 1. & excommunicationem esse vl-
timum remedium dicit text. in cap. clericus de vita, &
honestate clericorum, & maxima penarum censetur
cap. corripiantur 24. quaest. 3. & quamdiu remedia or-
dinaria habemus extraordinarijs vtendum non est
cap. ad nostram il. 2. de iure iurando Berett. conf. 3. n. 2.
& in conf. 5. num. 29.

Hinc provenit primo, quod poterunt decerni contra
non soluentes decimas, quando ignorantur personæ,
secus si essent certæ, vt in proprijs terminis consuluit
Rimin. Iun. in cit. conf. 357. num. 15. post gloss. Card. &
Imol. in Clem. dispendiosam in verbo premoniti de Iu-
dicijs, Monald. conf. 181. n. 3. vol. 1. Alciatus conf. 122.
num. 3. & seq.

Secundo inferitur, quod ob eandem rationem pote-
runt monitoria concedi contra culpabiles, & consocios
qui piscauerunt in stagno cuiusdam, vt refert fuisse
decisum Franc. Marc. in dec. 859. par. 2. & idem in de-
cis. 865. par. 2.

Inferitur tertio, quod vbi quis litigat super re amif-

sa, si id potest probare per monumenta, non est ei cen-
cedendum monitorium, & si non potest probare, non
debet de tacili cõcedi, nisi vbi aliter nequeat tueri ius
suum, & causa est alicuius momenti, vt nouissime tra-
dit Lelius Zecchius de Repub. Eccles. tit. de Prælatis
cap. 1. n. 6. §. excommunicat. Lazar. d. sect. 1. q. 15.

Inferitur quarto, quod literæ monitoriales non sunt
concedendæ, quando quis coram competenti Iudice
ob indicia, quæ sunt contra reum procedere potest,
vel habet testes, vel instrumenta vt tradunt Sot. in 4.
sentent. dist. 22. q. 1. art. 2. Neui. in Silua nuptial. lib. 3.
n. 48. Diaz in reg. 243. limit. 2. Rimin. d. conf. 357. n. 1.
& 2. volum. 4. Nauar. in cap. inter verba conclus. 6. n.
316. Henriq. in summ. lib. 13. cap. 17. num. 4. lit. B. Rota
diuers. in dec. 383. num. 8. par. 2. Franc. Marc. in dec. 803.
part. 3. Gutierrez lib. 1. canonicarum quaest. cap.
11. num. 59. Rodriq. in summ. par. 1. cap. 70. nu. 5. Sayr.
tra. de censuris lib. 1. cap. 9. num. 53. in fine Thef. fo-
ri Eccles. d. cap. 7. num. 12. Monald. conf. 160. vol. 2.
Graff. par. 1. dec. lib. 4. cap. 17. nu. 8. & Tufcus tom. 1.
pra. iuris conclus. lit. C. conclus. 256. in principio
Lazar. in alleg. quaest. 15.

RESOLVT. CCXLVIII.

Monitoria an sint concedenda eis quibus nullum
competit interesse.

- 1 Monitoria generalia habentibus interesse sunt concedenda, & non alijs, & quare.
- 2 Actio ad exhibendum monitorio æquipollet.
- 3 Praxis Curia Archiepiscopalis circa monitoria concedenda.
- 4 Monitoria sunt reuocanda, si absque petentis interesse fue-
runt concessa, quod duobus limitatur modis.

IN Curia Archiepiscopali quotidiana est praxis, vt
Monitoria generalia nunquam concedantur nisi
habentibus interesse circa illarum petitionem, quæ
fundatur ex pluribus.

Tum primo, quia actio ad exhibendum, quæ moni-
torio æquipollet, non datur nisi ei cuius interest l. pe-
nult. ff. ad exhibendum Bald. conf. 122. num. 3. volum.
1. Alex. in conf. 33. volum. 2. Decius in conf. 12. nu. 4.
volum. 1. Alban. in conf. 17. Alciat. conf. 29. Rot. diuers.
in dec. 53. num. 4. volum. 1.

Tum secundo, quia pro hac eadem opinione extat
constitutio Pij V. quæ incipit Sanctissimus in Christo
Pater, vbi ordinavit quod mandata in forma signifi-
canti pro rerum subtraharum aut deperdarum re-
stitutione, seu reuelatione expediantur ad eorum dila-
taxat instantiam, quorum ciuilitate interest, quam
Constitutionem ad literam refert Quaranta in sum-
ma Bullarij verbo excommunic. ad finem reuelandi,
Tholof. in syntagm. iuris Canon. lib. 4. tit. 16. cap. 2. in
gloss. lit. G. Lazar. sect. 1. cap. 9. de monitor. & quaest. 18.
ait, monitoria ad eius instantiam tantum, & rogatur
cuius ciuilitate interest esse concedenda, dummodo in-
teresse sit propter peccatum, iuxta præfatam consti-
tutionem Pij V. in qua fundatur practica eiusdem Cu-
ria non concedendi dictas monitoriales, nec proceden-
di ad aggrauationem excommunicationis, quando
apparet oratorem non habere interesse, sed quando
conceduntur, ponitur clausula, dummodo petentis in-
terfit in ducatis quinquaginta.

Amplia, vt adeo interesse petentis exigatur, quod si
absque eo fuerint concessa, veniunt reuocanda, Na-
uar. in conf. 7. de senten. excomm. Merend. conf. 22.
Sayr. in Floribus dec. lib. 5. tit. 23. dec. 8. Franc. Leo in
Thef. fori Eccles. par. 3. cap. 7. n. 28. Lazar. sect. 1.
quaest. 9.

Et intellige, vt non solum ad instantiam alicuius parti-

particularis personæ damnificata, sed etiam ad petitionem procuratoris alicuius ciuitatis damnum notabile passæ concedenda veniant, dummodo ab illa obtinenda habeat speciale mandatum sic Lazar. in eadem q. 9. citans Lopez in instr. conf. par. 2. cap. 11. & Prax. Archiepisc. cap. 1. num. 12.

Limita in casu eiusdem Lazar. in citat. quæst. 18. vbi quando interesse non est clarum, sed speratur in euentu litis, quæ vertitur coram Iudice laico, & timor est, ne bona dilapidentur, possunt concedi monitoria pro habendis testibus, & notitia bonorum, licet interesse non sit clarum.

RESOLVT. CCXLIX.

An lite pendente monitoria concedi possint.

- 1 Monitoria lite pendente non sunt concedenda, & quare.
- 2 Monitoria lite pendente concessa (licet sint iniusta) tenent.

Purior fuit decisum in Curia Archiepiscopali Neapolis, monitoria non esse concedenda, lite pendente cuius decis. ratio est, quia excommunicatio non comprehendit eos, qui sunt certi, & litigant, Rota diuers. in decis. 387. par. 1. diuers. num. 8. Felin. in cap. 2. de constitutionibus, Rimin. in conf. 357. num. 3. Sola ad decreta Sabaudie in titul. vt nemo inuitus, glos. 1. nu. 7. Gemin. in cap. fin. de electione Card. in conf. 76. & in consil. 155. ad idem expenditur decis. Sicilie 94. vbi fuit dictum, quod pendente lite contra aduersarium aut alios, qui sunt certi, monitorium concedi non debet, vt sequitur etiam Rimin. in consil. 122. Costa de remedijs subsidiarijs cap. 14. num. 1.

Contrarium tamen; quod non obstante litis pendente coram Iudice seculari, procedi possit ad monitoria per Iudicem Ecclesiasticum post Grass. Greg. Tholos. Mar. Anton. Alban. & Crauet. late comprobatur Lazar. de monitor. sect. 1. q. 19. nu. 9. & sequitur Thesaur. fori Ecclesiast. par. 3. cap. 7. n. 23. vbi limitat non esse concedenda post sententiam latam, quæ transitum fecisset in rem iudicatam, de quib. vide in praxi Archiep. c. 1. in fine secundi notab. & in tertio notab. vbi etiam traditur, quando in causa appellationis sint concedenda.

Est tamen in praxi animaduertendum, quod quamuis pendente lite generalia monitoria contra aduersarium concedi non debent: si tamen fuerint concessa tenent, licet sint iniusta, glos. est sing. & communiter recepta in cap. 1. vt lite non contestata, Sola glos. 1. n. 9. quæst. 10. & fundatur ex vi regulæ, multa facta tenent de qua in l. patre furioso ff. de ijs qui sunt sui, vel alieni iuris.

RESOLVT. CCL.

Cuius valoris esse debeant res pro quibus monitoria concedenda petuntur.

- 1 Monitoria pro quo rei valore sunt concedenda.
- 2 Excommunicatio monitorij si pro re leui concedatur non ligat, & quare.
- 3 Excommunicatio non ligat, nisi ex intentione proferentis.
- 4 Excommunicatio lata pro furto acus, vel rei parue furem non ligat licet lathaliter peccet, si graue fuit damnum subsecutum.
- 5 Praxis Romanæ Curie circa monitoria concedenda pro rebus subtrahtis.

Et si Iudicis arbitrio relinquendum esse voluit Sancta Synodus de reformatione sect. 25. cap. 3. quando pro re, loco, persona, aut tempore, concedenda sint monitoria, non tamen ex ijs includitur, quod pro qua-

libet parua re decerni posset: si quidem non exigui, sed alicuius valoris esse debet, quod quidem apertissime patet tum ex verbis eiusdem Concilij ibi, ex re non vulgari, tum etiam ex constitutione Pij V. incip. Sanctissimus ibi, Id, quod præcipue attendendum est, minime vulgares res existere.

Quæ conclusio adeo vera est, quod excommunicatio non ligat, si pro re parui momenti concedatur, & ratio est, quia pro re leui videtur nulla ex intollerabili iuris errore cap. per tuas de sententia excommunicationis, & maxime quia sacri canones prohibent excommunicari pro leuibus culpis cap. dilecto de sententia excommunicationis in 6. cap. corripiantur 24. q. 3. Bald. in cap. 1. n. 22. de iudicij Panorm. in cap. constitutis n. 4. & seq. de testibus Felin. in cap. venerabilis de exceptionibus, Rota diuers. in decis. 199. par. 1.

- 3 Facit insuper, quod excommunicatio non ligat nisi ex intentione proferentis glos. communiter approbata in cap. Apostolica de clerico excommunicato ministrante, Codecha in repet. c. de quo vult Deo nu. 72. de iudicij, Lazar. lib. canonicarum quæst. cap. 12. scilicet. 1. Rodriq. in summ. tom. 1. cap. 171. Auila de censuris lib. 1. cap. 23. & verisimile non est Iudicem excommunicare voluisse contra dispositionem iurij prædictorum secundum Palat. in repet. cap. per vestras §. 18. n. 22. de donat. inter virum, & vxorem, Menoch. lib. 2. de arbitrarijs casu 542. n. 14. Tolet. in summa lib. 1. cap. 8. num. 4. in fin. Sayr. in clau. lib. 9. cap. 15. num. 19. vbi dicit si excommunicatio daretur ob furum, surreptor
- 4 acus aut alterius rei parue, ex cuius defectu graue, damnum est subsecutum, quamuis peccet mortaliter, non tamen incurrit excommunicationem etiam si damnum non restituat.
- 5 Quare stylus Curie Romanæ optime obseruat vt monitoria minime concedat nisi rerum subtrahtarum valor summam saltem quinquaginta aureorum attingat, licet sint separatim subtrahti, vt ex tenore Papalis monitorij constat, Grass. conf. 6. de sententia excommunicationis.

RESOLVT. CCLI.

Monitoria cur non concedantur contra scientes bona contenta in inuentario.

- 1 Monitoria non sunt concedenda, quando altera pars de inuentario opponit, & quare.
- 2 Inuentarium contra heredes probat.
- 3 Probatio contra inuentarium non permittitur.
- 4 Hæredes omnia bona præsumitur in inuentario annotasse.
- 5 Hæres aliquid dolose in inuentario ponere omittens, punitur.

Communis praxis omnium Curiarum Ecclesiasticarum est, quod quando hæres petit monitoria, contra scientes bona hereditaria, & pars opponit de inuentario, & propterea asserit non esse concedenda, quia veritas alio modo sciri potest, solent ipsarum Curiarum Vicarij concedere monitoria contra scientes bona hereditaria non contenta in inuentario, quare fuit dubitatum cur de præfatis bonis in inuentario descriptis concedi non possint, & fuit dictum rationem finalem esse, quia veritas aliter sciri poterit, & etiam quoniam inuentarium probat contra hæredem l. fin. §. fin. Car. bitr. tutela, Guido Papa decis. 173. vnde pro inuentario in dubio præsumitur, præsertim si decretum interuenit Bart. in l. qui tutores ff. de administ. tut. Hosach. decis. 182. num. 11. Balb. decis. 35. & probat fortius inter eos inter quos confectum fuit, Rebuff. de inuentario artic. 1. glos. 1. num. 10. & presumptionem inducit omnia descripta esse vera, & penes hæredes permansisse, secundum Afflic. decis. 245. num. 12. & idem Afflic. in decis. 224. nu. 14. Milanen. decis. 18. par. 2. hinc

hinc est, quod probatio contra inuentarium, & sic contra prelatam presumptionem fieri minimè potest, Ofsch. citata decif. 181. num. 25. Bald. singul. 75. Castrenf. singul. 17. licet Rebuff. citato loco dixit posse fieri per viam monitorij.

Quibus accedat, quod ob tantarum solemnitatum obseruationem semper presumitur: de quibus solemnitatibus latè Afflic. decif. 13. & in decif. 44. nu. 30. Ioseph. Ludouic. decif. 98. Ofsch. citat. decif. 181. Decius conf. 633. n. 7. Abbas conf. 73. num. 2. Rebuff. de inuentario artic. 1. Natta conf. 214. num. 12.

- 4 Tandem facit quod presumitur heredem omnia, descripsisse secundum Lanfranch. dec. 17. vnde hæres committens dolose ponere in inuentario vnam, vel plures res, valeat tamen inuentarium, & punitur pena duplici Rota Genuenf. decif. 35. Cassan. in consuetud. Burg. titul. des droictis rub. 4. §. 3. 1. glof. 2. num. 4. vide tamen Bart. in l. 6. ff. de his, quibus & in l. 2. ff. ad legem Falcid. Abbas conf. 73. num. 2.

RESOLVT. CCLII.

Monitoria an concedantur in casibus criminalibus.

- 1 Testis iuratus occultans veritatem lethaliter peccat.
- 2 Furem ad indicandum aliquis cogi potest.
- 3 Monitoria in criminalibus non conceduntur, & quare.
- 4 Stylus Curia Romana in monitorijs concedendis, ac etiam Curia Archiepisc. Neapol.
- 5 Monitoria pro causis criminalibus quando conceduntur.

Videbatur prima facie dicendum, quod sic, & ratio est ne crimina remaneant impunita cap. vt fama de sent. excomm. l. ita vulneratus ff. ad legem Aquil.

- 1 & quia occultare veritatem in teste est peccatū mortale: maximè præstito iuramento cap. quisquis 11. q. 1. secundum Bald. in l. 4. §. fin. de condit. ob turpem causam, & inducit in penam falsi cap. 1. de crimine falsi secundum Bald. in l. Presbyteri C. de Episcopis, & clericis. Quinimò quando testis se subtrahit timore, vel gratia, presumendum est contra ipsum ex officio
- 2 inquisitionis, secundum Bar. in l. 1. §. sed & si quis ff. de falsis, & quis potest cogi ad indicandum furem, seu malefactorem c. qui cum fure de fur. l. ciuile C. de furt. & ibi glof. quæ notat argumentum pro literis monitorijs Episcoporum, & si dicatur quod licet quis recipit pecuniam, aut premium ad indicandum, seu manifestandum furem, vel alium malefactorem d. l. 4. §. fin. & l. solent ff. de præscript. verb. de quo latè per Franc. Marc. in decif. 647. par. 2.

- 3 Caterum præfatis non obstantibus contrariū fuit dictum, & ratio est, quia inter cetera, quæ concurrere debent, vt concedatur monitoria, necesse est vt res nō sit criminosa, vel criminalis causa, vt latè per Lazarū de monitor. sect. 1. q. 10. & talis etiam dicitur si agatur tantum de pena pecuniaria vbi fisco veniat applicanda l. agraria, vbi glof. ff. de termin. mot. Philipp. Massin. ad l. primam C. de eden. nu. 91. quod procedit præsertim, si copia reuelationum sit consignanda Iudici laico, coram quo lis vertitur, tum quia infamia notam affert, tum etiam ad euitandam irregularitatem Notiss. in sua praxi Archiepisc. Neapol. cap. 1. not. 6.

- 4 Vnde ex stylo curia Romana, & generali dicecesanorum vsu in ipsis monitorijs ponitur clausula, nolumus autem, quod ex reuelatione huiusmodi, si eam fieri contingat, nisi pro ciuili interesse, & ciuilitè tantum agi possit, alias reuelatio ipsa, neque in iudicio, neque extra fidem faciat, ita quoque statuit Pius Papa V. in constit. incip. Sanctissimus, vt not. Thefaur. for. Eccles. par. 3. cap. 38. num. 21.

Et quia aliquando reuelationes, & si non contineant criminalitatem, eas tamen obtinentes vtuntur illis in

criminalibus, solet Vicarius Papiensis, & alij in ipsis literis monitorialibus apponere ne huiusmodi reuelationibus possint vti criminaliter sub pena excommunicationis, & alia arbitraria, & Neapoli etiam vt habetur in dicta praxi d. cap. 1. nu. 6. quando conceditur copia reuelationum solet imponi pena excommunicationis lata sententiæ parti, & Iudici, si dictis reuelationibus vtantur in criminalibus, quæ practica tutior mihi videtur.

Et quamuis Franc. Marc. decif. 656. & dec. 647. p. 2. teneat monitoria iuridicè concedi posse super crimine pro habenda veritate, etiam si criminaliter agatur, & ita etiam solere tradit Zecch. in tract. de Republ. Eccl. titul. de Prælat. in genere cap. 1. §. 5. verfic. excommunicatio verò; dummodò, inquit, in huiusmodi causis criminalibus concedantur cum tribus clausulis, primo ne fidem faciant, nisi ciuilitè tantum: secundo ad defensionem tantum, tertio quoad interesse, quibus factis Iudex non incurrit irregularitatem, etiam si mors inde sequatur.

RESOLVT. CCLIII.

Qui testimonium dixit vigore monitorij, an repeti debeat in iudicio.

- 1 Testis in monitorio, repeti in iudicio debet, & quare.

IN facti contingentia respondi affirmatiuè; motus, quia actus non debet operari vltra intentionem agentis l. eum cui ff. si certum petatur, & ita fuisse decilum in Senatu Sabaudia: testatur Antonius Faber decif. 16. C. de testibus, cuius hæc sunt verba.

Per monitorias, quas vocant Iudices Ecclesiastici literas, testimonium dicere iussus, licet testationem suā propria subscriptione firmauerit, repeti debet, quoniā ad finē, vt aiunt, reuelationis tantum; non etiam ad finem plenæ probationis huiusmodi testationum genus permittitur, si tamē per absentiam testis factum sit, ne repeti potuerit, atque ita euenerit succumbere illum, pro quo testimonium dicturus erat, puta ex contrarijs aduersarij probationibus; placet etiam in causa appellationis; adeoque post didicita testificata repetitionē admitti posse impetrata ex rescripto Principis in intergrum restitutione, refusisque in eam rem dilationum, & frustrationis sumptibus, sed ita tamen vt nuda simplexque sit repetitio, nec in nouam villo modo desectat auditionem metu scilicet corruptionis, & vt loquuntur subornationis, ita Senatus in causa fratrum Godett. contra D. de la Croix, pridie Id. Maij 1591.

RESOLVT. CCLIV.

Monitoria an sint concedenda, quando continent infamiam.

- 1 Monitoria non conceduntur vbi continent infamiam.
- 2 Positioni continenti turpitudinem non est respondendum.
- 3 Copia reuelationum non conceditur quando continet infamiam.

- 1 Inter ceteras causas denegandi à Iudicibus Ecclesiasticis monitoria, principalior est vbi reperiretur in eis aliquod caput infamatorium, vt in proprijs terminis voluerit Probus in cap. 1. n. 21. de iureiurand. & in conf. 70. vol. 1. Craueta conf. 71. Nouiz. in filu. nupt. lib. 3. num. 50. Grassius conf. 6. de sent. excomm. Lazar. lib. 1. Canon. quæst. sect. 1. q. 10. num. 7. vnde in praxi nunquam nominatur persona quæ presumitur retinere, ne contingat ob id ladi eius famam Franc. March. par. 2. decif. 803. & 854. Menoch. de præsumpt. lib. 4. præsumptio. 190. n. 35. & seq. Costa tract. de fact. sciens.

scien. & ignor. centur. 2. dist. 55. num. 7. tomo 1. ex So-
la super ord. & decretis Sabaudia tit. 6. sub rubr. de tri-
bus compet. glos. 4. num. 7. post Vital. tract. de reis, &
testimon. num. 22. & tale monitorium, in quo nomina-
tur certa persona, esse abusu, & reiiciendum tradit
Tepat. lib. 1. var. iur. tit. de monit. Ecclef.

2 His accedat à simili, quod positioni continenti tur-
pitudinem, seu infamiam respondentis non arctatur
is ad respondendum, secundum Bart. in l. Marcellus §.
1. ff. de rer. amot. 2. & in l. fin. ff. de his quibus, vt in-
dignis, & in conf. 187. & in l. 2. §. quod obseruari circa
finem C. de iuram. calum. Bald. in l. 1. C. de pena lu-
dicis, & in l. 1. C. de confels. Io. Andr. cap. 2. cod. tit.
lib. 6. & idem Bald. in conf. 193. volum. 1. Lanfranch. in
cap. quoniam contra in verb. responsione circa finem
de probat. & latè Felin. in cap. cum dilecti colum. 2. de
accusat.

3 Imò quando reuelationes receptæ continent infamiam non debet concedi earum copia in iudicio fa-
culari, sed sunt concedenda tantum nomina, & cogno-
mina testium, qui reuelarunt, quos compellere potest
Iudex laicus postea ad deponendum, dummodo non
deponant super crimine, vt vsu receptum esse in Cur.
Ecclef. Neapol. testatur eius Praxis Archiepiscopalis
cap. 1. notab. 5. in fine.

RESOLVT. CCLV.

An monitoria concedi possint super facto proprio.

- 1 Monitoria concedi non possunt super facto proprio.
- 2 Oblitio non præsuntur.
- 3 In teste præsuntur oblitio lapso biennio.

1 Pro huius quæstionis dilucidatione supponatur in
facto quædam dedisse mutuum centum Francisco,
posteaque idem mutuans petijt in Curia Archiepisco-
pali monitorium contra scientes præfatum mutuum,
propterea dubitatum, an esset concedendum, & fuit
resolutum negatiuè ex pluribus.

2 Tum primo, quia oblitio non præsuntur regulari-
ter secundum Bald. in l. cum alienam colum. final. C.
deleg. per l. magnam C. de contrahend. & committed.
stipul. Guido Papa decif. 127. in camera parlamenti
num. 4.

Et ratio est, quia memoria non est futurorum, nec
præsentium, Autore Aristotele lib. de memoria, & re-
miniscencia, sed præteritorum tantum, unde sensus est
præsentium, spes futurorum, memoria præteritorum.

3 Sed hoc non sortitur aliter locum in teste examina-
to, lapso biennio, cum oblitio per lapsum ipsius bien-
nij, & minoris temporis præsumatur in teste, ita glos.
in cap. si testes 4. q. 3. per l. si arbiter, de probat. & in
l. 2. §. sed quia de vet. iur. enuclean. Oldrad. conf. 183.
num. 19. & seq. Crauet. conf. 28. num. 4. volum. 1. Gram.
mat. conf. crimin. 42. & conf. 47. Subdens ibi, quod obli-
uisci quis facile potest de præterito, etià de eo, quod
ipse fecit, & in voto 36. num. 1. cum alijs sequentibus;
Corne. conf. 261. volum. 4. & sequitur Cephal. conf. 77.
num. 38. volum. 1. vbi ad propositum plura congerit de
teste obliuisci loquens, & Veral. decif. 279. testis impu-
gnans num. 6. & seq. in 3. part. Vbert. de Bobio in
tract. de posit. nu. 38. Riminald. iunior. conf. 344. Du-
bitatur num. 75. cum alijs sequentibus volum. 3.

Tum maximè, quia obliuionis præsumptio ces-
sat etià in facto proprio recenti, cum tunc de ge-
stis de recenti recordari præsumatur absque scrupu-
lo aliquo, vt aperit Cephal. in præmemorato conf.
428. num. 38. Decian. conf. 62. ex præmissa num.
67. volum. 3. Memoria enim præsumitur rei paulo
ante gestæ Riminald. iunior. conf. 228. num. 71. vol.
2. Plot. in conf. 40. num. 13. & Menoch. conf. 263.

interrogatus num. 14. volum. 3. Viu. decif. 64.

Tum tandem, quia aut testes non fuerunt præsetes,
quando fuit factum mutuum, & tunc non est necessa-
rium monitorium, quia non adfuerunt testes, aut tes-
tes fuerunt præsetes, & præsumitur, quod pars petes
monitorium, conoscatur dictos testes, & sic cum sint
certi, non conceduntur monitoria generalia, sed fit
præceptum testibus quorū nomina pars exprimit, de
quo præcepto agitur in Praxi Archiepisc. Neapol.
cap. 1. sub. n. 4. & per Lazar. de monitor. sect. 1. quæst.
15. num. 12.

Notabilia quædam in materia monitorij.

Sacerdos, quæ ei commissa sunt in confessione, etià
si moneatur, detegere non debet, Franciscus Mar-
chus quæst. 772. num. 2. par. 1. Testes vt veritas habeat-
ur, testimonium ferre per censuram Ecclesiasticam, &
alia remedia compelli possunt idem Marchus q. 167.
num. 6. par. 1.

Pendente causa coram Iudice seculari potest impe-
trari monitorium generale contra illos, qui nouerint
veritatem ad testimonium perhibendum, & hoc quā-
do testes ignoratur March. quæst. 656. sub num. 3. par.
2. vide Agid. Magist. tract. appell. cap. 10. in decif. di-
uerforum fol. 221. Crauet. conf. 181. num. 5. & 6. D. Sol.
in antiquis constit. Sabaudia titul. vt nemo inuitus fu-
per decreto nullus fol. 171.

Quando aliquid non potest probari, fit monitio ge-
neralis, vt saltem quis verecundia rubore suffusus, pro
tali excessu satisfacere compellatur, Marc. quæst.
853. part. 2.

De monitorio generali in forma maleficiorum pub-
licato, & executioni demandato per eum, qui ma-
lesicium fecit, & hoc non obstante à Diuinis celebra-
dis non superessit vide per Marc. quæst. 801. par. 2.

Monitorium generale solum debet impetrari de re-
bus occultis, de quibus non potest haberi plena pro-
batio, alias secus, idem Marchus quæst. 5094. num. 1. p.
2. vide Papon. lib. 18. tit. 7. Arrest. 12.

Licet dictum monitorium generale sit permissum
in genere, non tamen permittitur in specie, ideo quis
non potest in illo expressè nominari Marc. quæst. 646.
par. 2.

An super crimine, pro habenda veritate etià si cri-
minaliter agatur, possit concedi monitorium vide
Marc. quæst. 647. par. 2.

Qui comprehendatur in monitorio generali virtute
illius clausula scientes, & an principalis teneatur pro-
palare, & quid in aduocato vide eundem q. 648. par. 2.
Agid. Magist. tract. appellatio cap. 10. in decif. diuers.
fol. 221. & Papon. lib. 18. tit. 7. Arrest. 13.

Procurator fiscalis an virtute monitorij generalis
conclusiones accipere possit contra aliquos, vide
Marc. quæst. 651. par. 2.

Furem an quis virtute monitorij indicare teneatur
vide eundem dicta quæst. 651. numer. 3. & quæst. 647.
num. 3.

Monitorium obtentum pro habenda veritate non
extenditur ad priuilegiatos nisi in subsidium, quando
veritas aliter haberi non possit, Marc. decif. 656. num.
4. par. 2.

Monitorium per quod subditi extrahuntur extra
patriam pro re mere temporali non valet, alias vale-
ret pro omni re etià pro laudemijis idem quæst. 657.
2. part.

In causa monitorij in forma maleficiorum an possit
tractari, etià in tempore feriato in honorem Dei, vi-
de eundem quæst. 690. par. 2.

Contra tutum exceptione legitimæ prescriptionis,
nō habet locū remediū denūciationis Ecclesie iussit.
Lanfranch. Bald. decif. 147. secus est in exceptione ini-
quæ

quæ rei indicatæ. idem Lanfranch. dec. 149. vide Menoch. conf. 484.

Pariter dictum remedium denunciationis non habet locum contra filiumfamilias tutum exceptione Macedoniani, idem Iaffred. Lanfranch. decif. 150.

Monitorium omne scandalum pariens, veluti quando in illo nominatur certa persona, esse abusuum, & rejiciendum, habetur in quadam decif. Paris. in decif. diuers. fol. 234.

Possessor obligatus ratione rei ad certam pensionem, de qua habet titulum, apud se; potest compelli per monitorium, nemine dempto ad ostendendum ipsum titulum. Papon. lib. 18. tit. 7. Arrest. 9.

Pro rebus immobilibus, & realibus, non conceduntur literæ monitoriales, ibidem Papon. Arrest. 11.

Finis Praxis Monitorialium.

PRAXIS CAP. ODOARDVS DE SOLVT.

RESOLVT. CCLVI.

Dispositio huius cap. an differat à dispositione cap. peruenit.

- 1 Clericus admittitur ad iuratorium cautionem.
- 2 Clericus tenetur seruare indemnem suum fideiussorem.

QUAMVIS remedia prædictorum textuum videantur fraternizare, secundum Costam de remed. subsid. remed. 30. nihilominus in effectu differunt, quia per cap. Odoardus fuit dispositum, clericum non habentem vnde suis creditoribus satisfacere possit, & vt euitetur excommunicationis sententia, atque carcerum seruitus, admittatur ad iuratorium cautionem, quando ad pinguem peruenit fortunam, vt voluit etiam in c. si clericus, de sent. excom. in 6. l. miles, c. gl. ff. de re iud. vbi Alb. Taf. & Rip. Fel. conf. 9. Neuiz. conf. 59. Afflict. ad cost. Regni lib. 1. rub. 66. n. 6. vbi docet, clericum tunc dici non esse soluendo, quando non habet tantum, quod sufficiat ad eius alimenta, additur Cou. lib. 2. var. resol. c. 1. Put. dec. 56. l. 1. Viu. decif. 529. lib. 4. Seraph. de iur. priuileg. 91. Cenal. tract. comm. contra communes, q. 701. & 729. Marchef. amplissimè tract. de commissio. p. 1. c. 3. Farin. tract. crim. p. 1. q. 26. & 27. cum nouissimè adductis per Anton. decif. 41. lib. 1. & melius omnibus Gutierrez tract. de contract. iurat. cap. 17.

- 2 Per cap. autem peruenit, fuit sancitum, clericum esse compellendum per distractionem canonicam, atque per consignationem suorum beneficiorum seruare indemnem eius fideiussorem, seruare autem indemnitatem nihil aliud est, nisi defendere fideiussorem, iudicium in se suscipiendo, ita vt nil damni sentiat, qui morbo alieno laborat. Bart. ad l. pater, ff. de dot. præleg. Alex. confil. 29. num. 22. & confil. 199. num. 3. volum. 7. Afflict. decif. 318. Gamma decif. 379. num. 21. Benintend. decif. 81. & Magon. Rot. Florent. dec. 38. imò indemnitis, & conseruationis iudicium, atque effectus idè sunt Alex. confil. 114. vol. 3. Paris. confil. 109. n. 37. cum seq. vol. 1. Dec. confil. 551. Honded. conf. 25. nu. 1. vbi exponit quid sit indemnitas, Crauetta tract. de indemnitate mul. in princ. Bertazol. Ciui. confil. 84. num. 34. Caesar Sarz. decif. Bonon. 34. num. 2. & nuperimè insigniter expendit Carol. Ialong. Racemat. 8. quod plurimum confert ad interpretationem indemnitis promissæ in causa onerum, quemadmodum

Aloys. Rjcc. Prax. Pars I.

planum facit Crauet. conf. 95. 233. & 257. Ofase. decif. 91. iunct. eius confil. 31. Decian. confil. 31. n. 136. & vltra volum. 2. Alban. confil. 115. n. 9. & seqq. vol. 1.

RESOLVT. CCLVII.

An vt concedatur cap. Odoardus, necesse sit vt in actis constet de clerici paupertate.

- 1 Non nisi pauper clericus gaudet privilegio cap. Odoardus & suam paupertatem probare debet.
- 2 Quomodo probetur clerici paupertas, num. 3. 4.
- 1 **I**nter cætera, quæ incumbunt clericis petentibus ad beneficium huius cap. admitti, illud principale est, vt probent de eorum paupertate, & miserabilitate; & ratio est, quoniam cum paupertas sit causa, atque fundamentum præfatæ concessionis, propterea acerrimè probari debet, ab eo præsertim, qui in ea se fundat, l. si verò, §. qui pro rei qualitate; & ibi gloss. Barr. Castrenf. Alex. Taf. & reliqui classici, ff. qui satisd. cogant. Socc. confil. 24. lib. 1. nu. 51. latè Rimin. iun. confil. 377. num. 17. Peregr. confil. 23. num. 11. vol. 2. Brun. in tract. de cessione bonor. quest. 26. & notabiliter Afflict. in dec. 377. num. 4. cum tribus seqq. Gabriel. tit. de probat. concl. 7. Burg. de Paz confil. 39. n. 18. Cenal. tract. comm. contra communes. quæst. 849. num. 16. Put. dec. 87. lib. 1. Natt. confil. 334. num. 3. Surd. de alimentis, tit. 1. q. 24. num. 7. tradit Cafanat. confil. 27. num. 8. Scacc. de appell. q. 17. limit. 8. sub nu. 9. iudicis saltem arbitrio, l. paupertas, ff. de excusat. tuto. Honded. confil. 93. num. 3. & 30. vol. 1. Menoch. de arbit. iudic. caf. 65. nu. 7. Couar. lib. 2. v. riar. resol. c. 5. nu. 8. Scacc. de appell. quæst. 17. limitat. 40. n. 9. Mascard. concl. 1154. n. 8. Bald. confil. 5. n. 5. lib. 1. Tuse. tom. 6. lit. P. concl. 164. n. 6. Sfor. de in integr. restit. quæst. 11. num. 53.
- 3 Quoad præfatum tamen effectum paupertas probatur per communem estimationem, seu reputationem, vt quotidie practicatur in Rota, & fuisse pariter in eadem decifum in vna Romana dotis 21. Iunij 1568. coram Illustrissimo Seraphino, vt patet in eius dec. 58. & iterum in vna Portugallen. pecun. 18. Mart. 1553. coram Capisucco, quibus addo in proprijs terminis Verall. decif. 293. part. 2.
- 6 Probatur etiam paupertas clerici quoad eundem effectum ex eo, quod redditus, quos habet, non excedunt scuta 25. Rota in vna Legionen. congruar. 10. Octob. 1572. coram eodè Illustrissimo Seraphino, vt patet in eius decif. 173. n. 7. facit Verell. decif. 65. par. 1.
- 1 Et diceretur etiam clericus pauper, si ex aliqua arte se sustentare potuisset, & si respectu alterius personæ secus esset, secundum Seraph. dec. 1279. ratio est, quia clericis ea prohibentur, clement. 1. de vita, & honest. cleric.

RESOLVT. CCLVIII.

An Clericus, qui negavit debitum admittatur ad beneficium cap. Odoardus.

- 1 Negativa responsio.
 - 2 Limitatur.
 - 1 **R**esponsio est negativa absque difficultate propter auctoritatem decisionum Rotæ Romanæ, vt patet in decif. 841. n. 1. part. 1. diuersor. Puteus decif. 321. par. 2. Mohed. decif. 2. de solutionibus, & ad idem facit decif. Antonini 41. part. 1. Afflict. decif. 296.
- Quorum opinio fundatur, quia beneficium c. Odoardus respectu clericorum est ad instar beneficii cessionis bonorum laicis concedi soliti. Natt. confil. 219. n. 8. Roland. confil. 38. volum. 1. Durret. confil. 29. vol. 1. Mandell. confil. 200. nu. 2. quare cum debitor negans debi-

K

debi-